
KÓRY ÁGNES

TERÉZVÁROSTÓL THERESIENSTADTIG

Weisz Ferencz életútja és munkássága

ÚSTŘEDNÍ KARTOTÉKA — TRANSPORTY.

Osoby došlé do Terezína z různých území

Weisz Ferencz

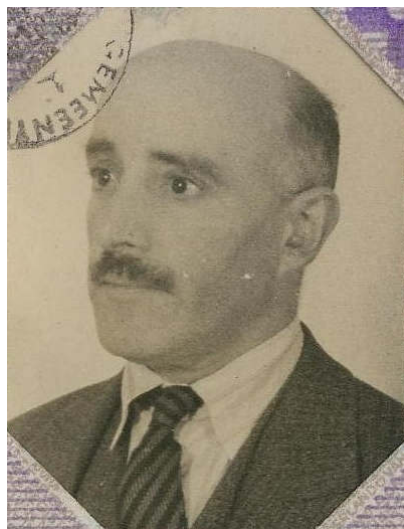
rodná data 2. 8. 1893

adresa před deportací

Deportace na východ: Číslo **Ek** - 1486

dne 28. IX. 1944

(původní transportní číslo: 797 XXIV/2 -)

Weisz Ferencz

Weisz Ferencz (Budapest, 1893. augusztus 2. – Auschwitz, 1944. szeptember 30.) jelentős zongorista és zeneszerző volt. Ötvenegy éves korában gyilkolták meg. Néhány kivételtől eltekintve művei valószínűleg eltűntek. Munkássága főként Hollandiában bontakozott ki, mert több mint két évtizedig ott élt. Emlékét híven ápolja a most nyolcvanhat esztendőes Niek Verkruisen, aki Weisz legfiatalabb növendéke volt, továbbá a rokon Iván de Ploeg.

Weisz Ferencz 1893 aug. 2-án született Budapesten, héber neve Pinchas (kiejtés: Pinhas) lett. Apja Weisz Ignác, alkusz, (eredetileg a Hont megyei Boriból), anyja Friedmann Teréz volt. (A születésnél Grüner Teréz volt a bába, a b'rit milah szertartást Werthheimer Bernát végezte.)

ב' ה'

Kivonat

A Budapesti Zsidó Hitközség születési anyakönyvéből

A Budapesti Zsidó Hitközség 1892-93 P Iévi
születési anyakönyvében a 23ooldalon,
..... 1837
..... tétele szám alatt a következő bejegyzés található.

Az újszülött neve: Ferencz

Héber neve: ב' ה' פ'

Születési ideje: 1893. augusztus 2.

Helye: Bp VI Csengery u 48

Szüleinek neve: Weisz Ignác, alkusz Bori Hontmegye
..... Friedmann Teréz, Budapest

Jegyzet: 2010. szeptember 2.

Budapest, 2000. szeptember 2. napján.

BUDAPESTI ZSIDÓ HITKÖZSÉG
mint Anyakönyvi Hivatal

Főrabbi

Születési anyakönyvi kivonat

Amint az anyakönyvi kivonatban látható, a család a hatodik kerületben (vagyis Terézvárosban) lakott, pontosabban a Csengery utca 48. szám alatt. Elképzelhetően Weisz Ferenc ebben a házban élt majdnem három évtizeden keresztül.

Niek Verkruijsen (Azn)
at.
Csengery utca 48
Budapest
ca. March 21. 2011.
Courtyard of apartment
building 8. Birthplace of
Ferenc (Franz) Weiss
Aug 2. 1893 Budapest
Sept. 30. 1944. Auschwitz

Niek Verkruijsen

2011-ben Niek Verkruijsen ellátogatott a Csengery utca 48.-ba. Azért nem korábban, mert a címet csak 2010-ben találtam meg a budapesti zsidó hitközség Síp utcai hivatalában.

A Csengery utcai lakás nagy lehetett, és az apa, Weisz Ignác jól kereshetett, mert legalább nyolc (esetleg kilenc) gyerek volt a családban. Egy 1909-ben készült családi képen hat fiú, két lány és a szülők láthatók. Lehetséges, hogy a szülők közötti kis asztalon lévő fényképen egy, akkor már nem élő harmadik lány látható. A tizenhat éves Ferenc a jobboldal legszélén áll, Simon nevű bátyja (vagyis Iván de Ploeg nagypapája) balról a második.

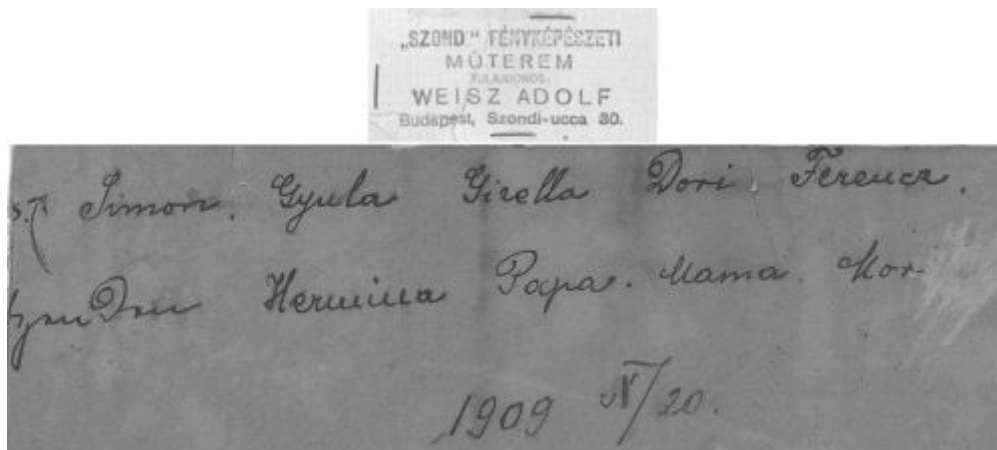
Családi fotó 1909-ből

1925-ben a család ismét ugyanabban a formában látható, bár már nincs fénykép a kisasztalon. Ferencz ekkor már Hollandiában élt, de hazalátogatott.

Családi fotó – 1925

Legalább az egyik, de elképzelhetően mindkét családi kép a Szondi utcában készült, Weisz Adolf műtermében. A neveket a képen látható sorrend szerint 1909-ben jegyezték.

Szondi-műterem adatok és ülésrend 1909-ből

Egy másik képen három fiú látható a családból: a baloldalon Ferencz, a középen Simon, a jobb oldalon Dori.

Egy további képen Ferencz, valószínűleg Gizella, Weisz mama és Simon látható

Weisz tanulmányait a Nemzeti Zenedében tizenhárom éves korában, az 1906–1907-es tanévben kezdte, és húszéves korában, az 1913–1914-es tanévben fejezte be. E nyolc év mindegyikében kiváló tanulónak bizonyult, szorgalmát is és elért eredményeit is többnyire a legmagasabb minősítéssel, vagyis „kitartó” és „kitünő” osztályzatokkal minősítették. Ennek ellenére ösztöndíjat nem kapott, habár utolsó évében, a záróvizsgálata után kétszáz koronás jutalmat kapott. Az első évben (a harmadik ifjak-osztályában) zongoratanára Gábler Vilmos, a következő három évben (a negyedik, ötödik és hatodik ifjak-osztályában) Bodó Alajos volt a tanára. Az 1910–1911-es tanévben Weisz a zongora tanszak előkészítő kiművelő ifjak osztályában tanult, Tomka Istvánnál. Ettől kezdve mindvégig Tomka István tanította: az 1911–1912 és 1912–1913 években a zongora tanszak első, vagyis második kiművelő ifjak osztályában, viszont 1913–1914-ben, a harmadik osztály kihagyásával a negyedik osztályban. Valószínűleg azért ugorhatott Weisz egy évet, mert zongorajátéka ennek megfelelő színvonalon volt. Ebben az évben Toldy László zeneszerzés osztályában, szintén negyedikesként, Weisz az elérhető legmagasabb minősítést kapta, vagyis kitartó szorgalom és kitünő eredmény osztályzást. Viszont ugyanebben az évben a minősítés szerint szorgalma kamarazenében „változó”, de elért eredménye „kitünő” volt. 1908-tól kezdve, tehát tizenöt éves korától Weisz rendszeresen fellépett a Zenede koncertjein szólistaként és kísézőként, az évkönyvek adatai szerint legalább kilenc alkalommal. 1912-ben már saját szerzeményeit is előadta. Utolsó évében, tehát húszévesen, egy zenekari koncerten (1913. november 25.) 3 Glazunov f-moll zongoraversenyét játszotta budapesti bemutatóként; nyilvános évről vizsgáján (1914. május 18.) Aggházi Elégiaját és Liszt Mefisztó-keringőjét adta elő. Öt évvel később, 1919-ben, Weisz tanári kinevezést kapott a Nemzeti Zenedében. 1920. június 28-án több növendéket is

kísért zongorán a Zeneakadémia nagytermében tartott hangversenyen. Ez a dátum az utolsó adatunk Weisz Ferencz magyarországi munkásságáról.

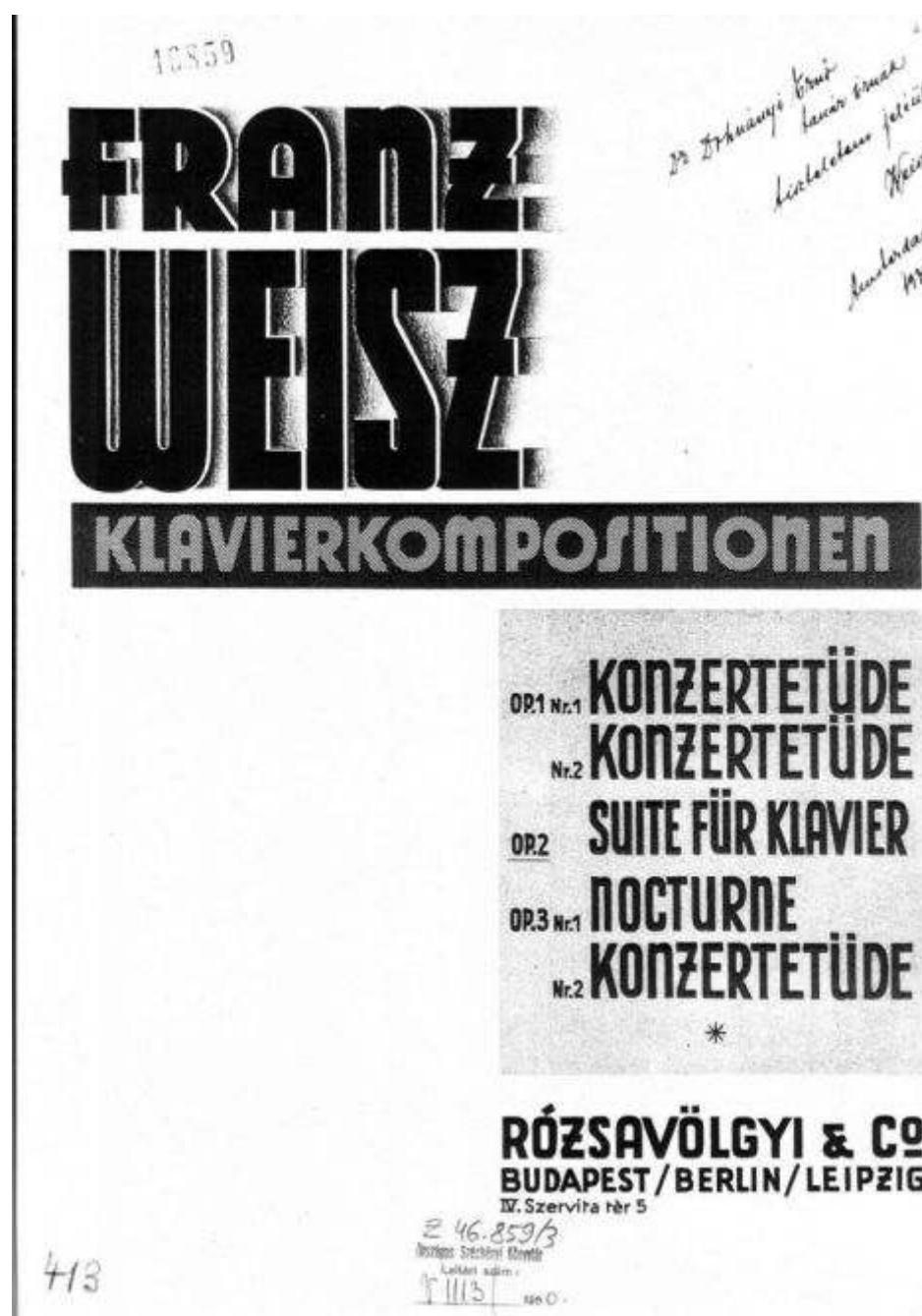
Weisz 1921-ben telepedett le Hollandiában, ettől kezdve a Franz Weisz nevet használta. Magán zongoratanárként tanított, továbbá koncertezett, és sokat komponált. Hollandiába való érkezésétől kezdve szoros szakmai kapcsolatban állt Dirk Schaefer nagyra becsült zongoristával és zeneszerzővel, neki ajánlotta az 1922-ben komponált op. 2 jelzésű zongoraszvitet. 1925-ben csatlakozott a holland zeneszerzők egyesületéhez, a GENEKO-hoz (Genootschap van Nederlandse Componisten). Szintén 1925-ben Weisz feleségül vette egy növendékét, Henriette Roos festőművésznőt – a mellékelt képen Henriette a Weisz szülőkkel és Ferenczel látható – de 1934-ben elváltak.

Henriette Roos, Weisz papa, Weisz mama és Ferencz 1929-ben

Rózsavölgyi kiadta Weisz első három opuszát. Az op. 1 a még 1913-ban (tehát még a Nemzeti Zenedében) komponált és Tomka Istvánnak ajánlott koncertetűdöt és egy 1918-as koncertetűdöt tartalmazza. Az 1922-ben komponált, Dirk Schaefernek ajánlott op. 2-es szvitről Kassai István így nyilatkozott 2014 szeptemberében: „Átnéztem a darabokat, és az op. 2-es Szvitet választottam. Azért, mert a három opusz közül ebben érhető tetten leginkább a nagy tudású zeneszerző. Nem egymást követő négy karakterdarabról van szó, hanem egy olyan egységes műről, amelyet motívumok kereszthivatkozásai szönek át, igen kifinomult módon, élvezetes és eredeti zenei nyelven.” Weisz

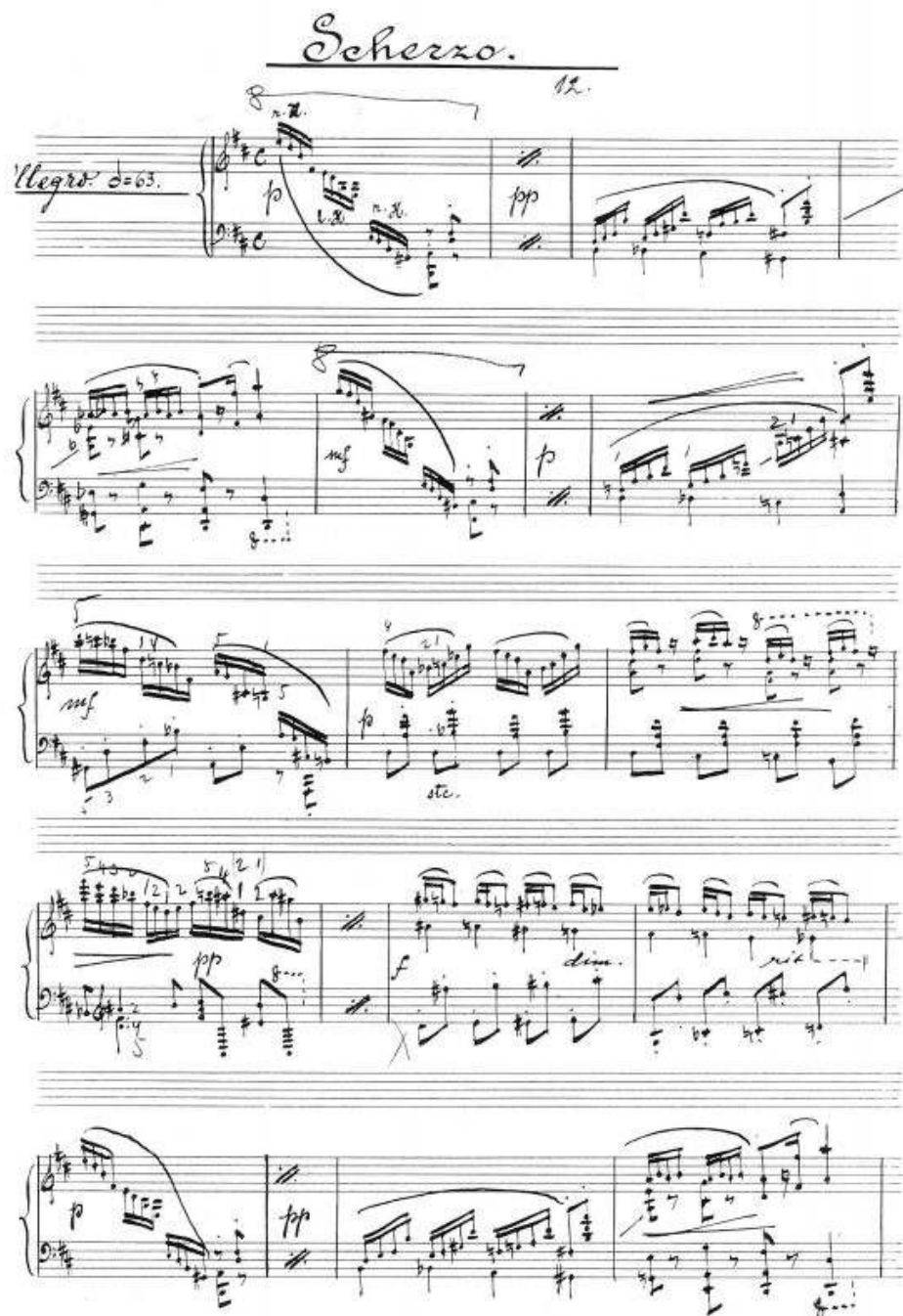
harmadik opuszát, az 1924-ben írott Nocturne-t és koncertetűdöt Thomán – nem Tomka! – Istvánnak ajánlotta. Ez az 1929-es Rózsavölgyi-publikáció máig Weisz egyetlen nyomtatott kiadványa. Nem tudni, milyen mennyiségben árulta Rózsavölgyi. Weisz ajándékozott példányt néhány növendékének – Niek Verkrusen még ma is nagy megbecsüléssel és tisztelettel őrzi példányát – és többek között Dohnányi Ernőnek is. A Dohnányinak dedikált példány az Országos Széchényi Könyvtár tulajdona.

Rózsavölgyi-publikáció

Levelei szerint 1940-ig Weisz mintegy száz művet komponált zongorára, a nagyszámú szólók mellett voltak darabok kamara- és nagyzenekari kísérettel is.

Írt több művet csellóra, 4 hegedűre, továbbá írt egy nagyzenekari szimfóniát. Az eddigi kutatás szerint kézírataiból körülbelül hatvan oldal került elő, zömében töredékek, de 104 számot elérő opusz-jelöléssel. Csak egyetlen, már megformált Weisz-kompozíció maradt fenn kéziratban, de a harmincoldalas mű első kilenc oldala hiányzik. Az utolsó két tétel, Scherzo és Carneval, hiány nélkül megmaradt.

1. kotta: A Scherzo és Carneval című tételek Weisz mint szólista, kísérő és kamarapartner rendszeresen koncertezett, már 1922-ben kedvező sajtóviesszhangot kapott. Egyik partnere a magyar Indig Alfréd hegedűs, a Budapest Vonósnégyes egyik alapító tagja volt.

EERSTE UITVOERING VAN BRUCKNERS „NULDE”.

Volksconcert Concertgebouw onder leiding van Eduard van Beinum. — Marix Loevensohn solist in „Symphonische Variaties" van Rudolf Mengelberg.

[illegible][illegible]

Typisch Brucknerianisch is het praetentief en heroïc, ontroerend en wemogelijk over de grens en de trotse afsluiting van het geheel. In stede van de diepgang van de smartelijke conflicten, de mysterieuze vertellingen der latere symphonieën, komt men hier een kenmerklijke frischheid tegen. Het is niet de stralende klankweelde, die Bruckner voortaan zal openbaren. Maar ook reeds een meetdelende beheersing over de vorm en de verwerking en met al den zwang der bezetting een nobele, transparante schoonpracht; frappant is vooral de magistrale beschouwing der blazersgroepen.

ker, men kan er niet anders dan dank voor zijn, dat deze kostelijke, zuivere, de musiceer-partituur aan het licht is gegaan. En dat Eduard van Belnum de eerste gelegenheid de beste heeft aangegrepen, het werk hier te introducereen en het in ons repertoir te lijen. Het heeft de stellige betoelofs van een verrijking en deze symphonie ook bij uitstek geschikt, hen, die tegenover Bruckner's kunst nog vreemd staan, er een vertrouwd te maken, en zijn taal meer te leeren. En men kan niet anders wenschen, dan dat het een plaats in het repertoir

A detailed black and white illustration of the Hagia Sophia in Istanbul. The central feature is the large, multi-domed structure with its iconic central dome. Several tall, slender minarets are visible, some with spiral patterns. The building is surrounded by smaller structures and a courtyard area with trees and a few figures in the foreground. The style is that of a historical engraving or woodcut.

De Aya Sophia.

Loevensohn zich als solist op zijn allerbest liet hooren en het orkest ook uitnemend terzijde stond. Veel succes, waarin componist, dirigent en orkest deelden.

EEN NIEUWE „VOLKSZANG“

Comité tot stichting van een
nieuwe vereeniging.

Hoeve de commissie welke was gevormd om de ouder van 'Volkszang' en haar directeur den heer H. J. den Hertog te behouden, in die poging niet is geslaagd, heeft zij haar werkzaamheden voortgezet onder voorzitterschap van de heer J. van Oort, van de nieuwe Ver. tot verb. v. d. Volkszang kan tegemoet zien. Reeds heeft iemand voor het directeurschap zijn voorzorging gedaan de onderhandelingen met de andere ouders zijn uitsluitend opschiet slaagen. De nieuwe vereniging en haar directeur zullen werken, allen in den geest als haar voorgangers, en zullen de bestaande en te maken werken, als in West, Zuid en Oost. Verder zullen de ouders der kinderen tegen kleine contributie lid der vereniging worden. Reeds nu is de vereniging van de ouders van de kinderen, die nog niet te geven, ook zij de nieuwe vereniging vernemen die steunen worden verzocht dit even te meden kan de volgende adressen: H. J. den Hertog 1151, Zuid; J. Meijer, Burger, Tellegenstraat 27 II, Zuid; S. Dirks, Ghl. van Ledeburgstraat 151, I.

HET THEATRE ANTOINE

"Comœdia" meldt dat het Théâtre Antoine te Parijs zal worden heropend onder directie van den heer Paston. Er is sprake van dat er een stuk van André-Paul Antoine, een zoon van den vroegeren directeur, zal worden opgevoerd, doch de beslissing schijnt nog af te hangen van de vraag, of de schouwburg al of niet Théâtre Antoine zal blijven heeten.

MARY BROUGH †

De Engelsche tooneelspeelster en filmactrice Mary Brough is, 71 jaar oud, te Londen overleden.

Zij debuteerde in 1881 en speelde verschillende belangrijke rollen in tooneelbewerkingen naar boeken van Dickens. Voor de film trad zij o.a. op in „Mr. Pickwick". De eerste Engelsche film waarin zij een rol vervulde was „Beauty and the Beast", daaraan voldeed

BESCHO
VERO

Een n

Tusschen Ma
avond een b
Makkuum en be
meente met g
langs den Rijn
en wandelaars
voorkomen, de
weg staande b
van Dronrijp
D. Oegema uit
bewusteloos e
weg liggen.
Dronrijp zic
ren. Een eind
tegenoetkom
groentehande
naast hem zit
Dokter sloeg n
en kreeg diepe
beide auto's w
stuurder van
den invioed va
telset. Hij is
rijder is overg
huis te Leeuw
Mevr. Dokter

KERKNIEUWS

DE AYA SOPHIA

Wordt geheel museum. Haar
geschiedenis.

Uit Istanboel seint V. D.:
Het hoofd der Turksche regeering, Moestafa Kemal Pasja, heeft besloten, dat de Aya Sophia als moskee gesloten en tot Byzantijnsch museum zal ingericht worden.

Nog geen vier weken geleden is gemeld, dat de kerk zeer feitelijk niet meer voor moskee gebruikt werd geacht sinds de Turkische regeering in 1931 het „Byzantine Institute of America“ verliet had gegeven om de gevel-versieringen schoon te maken, waardoor de Christelijke symbolen te zien zouden komen op de muren van dit in 1453 en in mohammedaansch bedehuis veranderde gebouw. Bericht werd toen (15 sept.), dat de minister van Onderwijs en Heff. gedeelten van de kerk af te monie-

MOESTAPA KEMAL PASJA

ren voor de tentoonstelling van Byzantijnse kunstwerken; thans is de regering dus een heel en stap verder gegaan en heeft het gebouw geheel geseculariseerd.

RIJZENKOMSTEN TE AMSTERDAM.

ARNHEMSCHE ORKESTVER

De nieuwe concertmeester.

Zoekt gij betrouwbaar
Personeel?

DE TIJD

VRIDAG 15 MAART 1940

Plaats dan een „Omroeper“
voor 90.000 gezinnen

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

DE TORPEDERING VAN DE „BURGERDIJK“

Beheersing door de gehele stad — Verandering naar buiten

De torpedering van de „Burgerdijk“ is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen.

DE LUCHTDIENST BERLIN

Amsterdam

Opengingslicht ging niet door wegens het slechte weer. De luchtdienst van Berlin heeft de opengingslicht niet door laten gaan wegens het slechte weer. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen. Het is een proces dat de gehele stad heeft betrouwen.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

AMSTERDAM

Film voor de Goede
Week

Colpoche en Rome

Wij hebben reeds een paar maal de aandacht gevestigd op het programma van het Nationaal Theater voor de komende week. Het programma is zeer interessant en de film voor de Goede Week is niet minder interessant. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient. Het is een film die de aandacht verdient.

Koncertkritika 1940-böl (De Tijd)

1934-ben és 35-ben Weisz legalább ötszött játszott a holland rádióban, legalább kétszer Olga Moszkowskyval. Az öt rádiókoncert pontos dátumát tudjuk (1934. március 20., 1934. április 5 10., 1934. december 19., 1935. május 21., 1935. június 21.), de csak egyetlen koncertnek maradt fent a részletes műsora: Weisz és Moszkowsky 1934. december 19-én, a Concertgebouw Zenekar koncertjének szünetében Mozart, Jensen és Brahms műveit adta elő. 1932-ben Weisz holland állampolgár lett, 1938-ban az amsterdami Muzieklyceum kinevezte a nagyhíró orosz zongorista, Alexander Borovsky asszisztensének. Weisz nem csak

asszisztens volt, saját növendékeket is kapott. 1940-ben Borovsky Amerikába menekült, de Weisz nem akarta elhagyni Hollandiát. Amint Niek Verkrusen apjának megjegyezte, ő zongorista volt, nem politikus, tehát nem volt oka menekülnie. Nem tudjuk, meddig taníthatott Weisz a Lyceumban. Neve még megjelenik az 1941-es évkönyvben, de tanárokat már nem említenek 1941 után.

113

Vincie Castellon) tot een tegenaanval overglin-
gen. Zij hebben hierbij echter zware verliezen
seleuten en geen succes behaald.

Telegraaf 4/3

dag 11. Maart 1938 — DE TELEGRAPH

BOROVSKY'S ASSISTENTEN AAN HET MUZIEK-LYCEUM.

**Jo Goudsmit en Franz Weiss
benoemd.**

ZOOALS reeds medegedeeld is Alexander Bo-
rovsky, de vermaarde pianist, bereid gevon-
den om, te beginnen met dit jaar, aan het Mu-
ziek-Lyceum een meestercurcus te geven. In
overleg met den kunstenaar zijn tot zijn assi-
stenten benoemd Jo Goudsmit en Franz Weiss.
Goudsmit is leerling van Jaap Spaander-
man aan het Muziek-Lyceum en behaalde in
1931 het eindexamen met de hoogste onder-
scheiding. Gedurende de laatste jaren was hij
als leeraar verbonden aan de instelling, waar-
aan hij zelf zijn opleiding genoot.
Solistisch heeft hij met vrijwel alle orkesten
van ons land gemusiceerd, onlangs nog gaf hij
in de kl. z. van het Concertgebouw een recital,
waar door de voorheen door hem gewekte in-
drukken nog versterkt werden.
Franz Weiss, die te Boedapest geboren werd,
studeerde er aan de Landes-akademie bij
Stephan Tomka, klavier, en bij Karl Agghazy,
compositie. In 1914 behaalde Weiss twee diplo-
ma's voor compositie. Vijf jaar later volgde zijn
benoeming tot leeraar aan de Boedapester
school. Na den oorlog vestigde Weiss zich in
Nederland, eenige jaren geleden werd hij Ne-
derlandsch staatsburger.
Hoofdzakelijk heeft Franz Weiss zich in ons
land op paedagogisch terrein bewogen.

Telegraaf 14 1938

Ver. „MUZIEKLYCEUM”
ALBERT HAHNPLANTSOEN 2
**WOENSDAG 6
APRIL, 8¼ UUR**
**PIANO-
DUO**

OLGA MOSKOWSKY - FRANZ WEISZ

met medewerking
van
ROELOF KROL
(cello)
SOLANGE CATS
(piano)

Kaarten aan het Mu-
zieklyceum 10-5 uur,
f 1.25; f 0.75; f 0.40
(bel. inbegr.)

Tel.
29353

Handelsblad 14 1938

Ver. „MUZIEKLYCEUM”
Albert Hahnplantsoen 2
WOENSDAG 6 APRIL, 8.15 uur
PIANO-DUO

OLGA MOSKOWSKY - FRANZ WEISZ

met medewerking van
ROELOF KROL
(cello)
SOLANGE CATS
(piano)

Kaarten aan het Muzieklyceum 10-5 uur
f 1.25 — f 0.75 — f 0.40 (bel. inbegr.)

Tel.
29353

PIANODUO-AVOND.

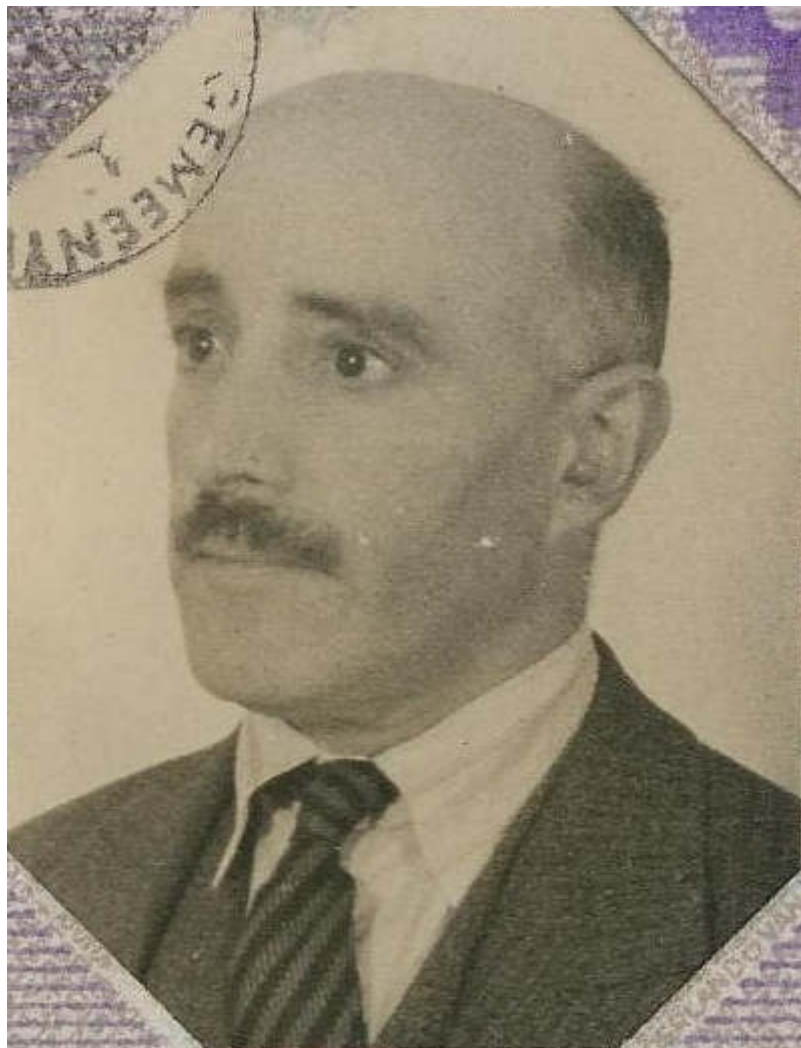
De pianisten Olga Moskowsky en Franz Weisz zullen Woensdagavond 6 April in de groote zaal van het Muziek-Lyceum te Amsterdam werken spelen voor twee piano's van Brahms, Mozart, Ravel, Rachmaninoff en Darius Milhaud (Suite „Scaramouche”, eerste uitvoering.)

Aan dit concert verleenen medewerking de violoncellist Roelof Krol en de pianiste Solange Cats, die werken zullen spelen van Beethoven en Franz Weisz.

Weisz kinevezése Borovsky asszisztensének (és Weisz-Moskowsky koncerthirdetések)

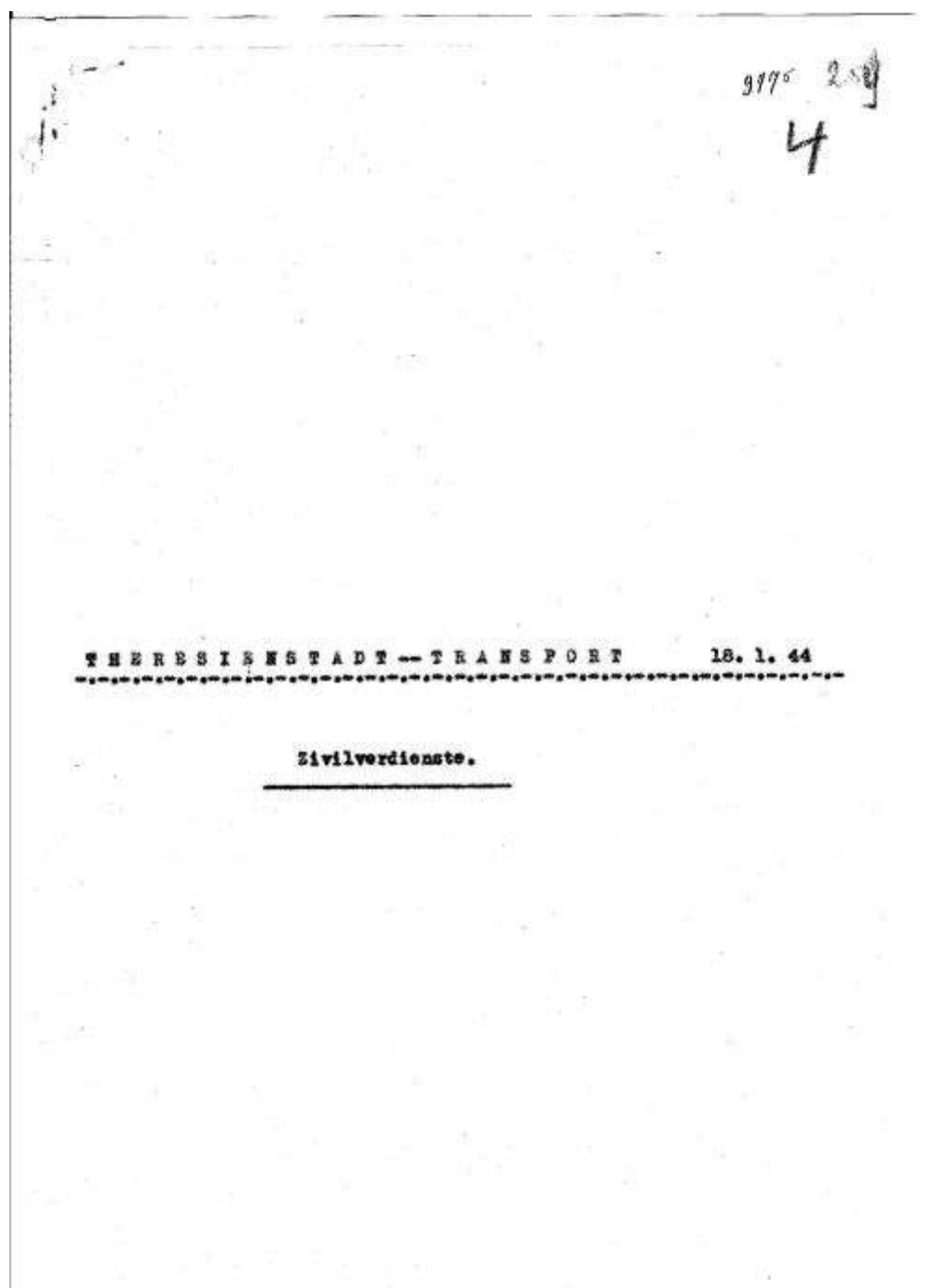
1942-ben Weisz megkeresztelkedik a holland református egyházban, és személyi igazolványt kap, ami szerint „bis auf weiteres vom Arbeitseinsatz freigestellt”, vagyis egyelőre nem kell kényszermunkára mennie. De nem segített se a keresztelkedés, se a személyazonossági igazolvány: Weisz Ferenczet 1943. május 25-én elhurcolták a Deurloostraat 74. számú házból, utolsó amszterdami otthonából, ahol Evalina Cardozo nevű fiatal zongorista hölgygel élt. Másnap, 1943. május 26-án a westerborki, hollandiai koncentrációs

táborba került: szemetesként dolgozott, habár a tábor zenekarának zongoristája is volt.

Weisz igazolványképe személyazonossági igazolványából (1942)

Nyolc hónappal később, 1944. január 18-án, bekerült egy terezini fuvarba.

Westerbork, 1944. január 18., terezini fuvarlista címlapja

Civil foglalkozásként Weisz megadja Nemzeti Zenedei tanári állását és jól ismert hollandiai zenepedagógusi státuszát.

1755PF(77) Nr. 1294 (Trump. 10.1.44) 162
9495

Silten, Dr.
mit Ehefrau und 1 Kind J.4

Fritz, geb. 16. 2. 04 in Berlin
staatenlos, israelitisch, J. 4
Erfolgreicher Erfinder auf medizinischem
Gebiet.

Von

Henrik, geb. 16. 8. 86 in Amsterdam
Niederländer, israelitisch, J. 4
Verdienste um das niederländische Staats-
und Strafrecht, Repetitor und Richter von
einer Reihe bekanntester Juristen, Heraus-
geber des "Lehrbuch des Strafrechts".

Wagner
mit Ehefrau und 2
Töchtern

J.4

Wilhelm, geb. 14. 1. 88 in Erfurt,
staatenlos, israelitisch, J. 4
Im Weltkrieg Marine-Industrie-Assessor
(Hauptmannrang) Vorsitzender d. Abwick-
lungskommission fuer die Ostseeflotte.
Berater und Prozessvertreter der deutschen
Werkzeugmaschinenindustrie u.a. von Krupp,
trat erfolgreich gegen die Handelsvertretung
der U.d.S.S.R. auf.
Mitbegründer der technischen Messe in
Leipzig.

Weiss

Perencz, geb. 2. 8. 93 in Budapest
Niederländer, israelitisch, J. 4
Professor am Ungarischen Nationalkonserva-
torium, später bekannter Musikpädagoge
in Holland.

Wertheim
mit Mutter: Wertheim-Hers,
Sybilla, 19.4.76 J.4

Walter, geb. 5. 8. 00 in Duisburg
staatenlos, israelitisch, J. 4
Besondere Verdienste als Erfinder auf dem
Gebiete der Milchindustrie und damit zu-
sammenhängenden Arbeiten fuer das O.K.W.

53 Personen

Westerbork, 1944. január 18., terezini fuvarlista

1944. január 20-án megérkezik Terezinbe a westerborki fuvarral. A terezini adminisztráció csak egy szóban jelzi státuszát: zenetanár.

Transport XXIV/2		Holland/Westerbork/	20.1.1944.
781	Weinberg Elfriede	11.9.33	ohne
782	Weinberg Otto	11.6.05	Kaufmann
783	Weinberg-Lindemann Grethe	9.4.09	ohne
784	Weinberg Klaus	10.1.38	ohne
785	Weinberg Wakter	10.8.05	Holzarbeiter
786	Weinberg - Hoffmann Ruth	14.5.10	Masseuse
787	Weinberg Hans	1.9.42	ohne
788	Wynschenk van Loggem Elisabeth	18.6.13	ohne
789	Wynschenk Maurits	27.6.13	Verkäufer
790	Weinstein Friedrich	13.7.88	Fabrikant
791	Weinstein - Cohn Julie	17.12.98	Mäherin
792	Weinstein Günther	23.3.25	Tischler
793	Weinstein Werner	4.8.26	Tischler
794	Weintraub Kurt	1.7.22	Vertreter
795	Weisz Edith	19.12.22	ohne
796	Weisz Erich	15.5.25	ohne
797	Weisz Ferencze	2.8.93	Musiklehrer
798	Weisz Isidor	30.6.1901	Chauffeur
799	Weisz- Karai Alice	7.3.06	ohne
800	Weisz Karl	15.2.40	ohne
801	Werner Fritz I.	15.11.04	Kaufmann
802	Werner-Gossen Titia	21.12.07	Haushälterin
803	Werner Frank	21.10.43	ohne
804	Werner Peter	12.10.41	ohne
805	Werner-Schwarz Henriette	13.1.07	ohne 22/4.44
806	Wertheim-Herz Sibilla	9.4.76	ohne
807	Wertheim Walter	5.8.00	Kaufmann
808	West Izaak	21.7.88	Bäcker
809	West-Salmons-Leena	27.4.91	ohne
810	Willer-Saxl Frieda	2.4.91	ohne

Terezin, 1944. január 20.

Theresienstadt, vagyis Terezin az auschwitzi gázkamrák „előszobája” volt, ugyanakkor a náci mintatáborként is használták. Engedélyeztek, sőt bátorították a kulturális tevékenységet, beleértve a koncerteket, amelyekre időnként meghívták a Vöröskeresztet és hasonló szervezeteket. Az volt a látszat, hogy Terezinben jó dolguk van a zsidó foglyoknak. A terezini koncertélet rendkívül aktív volt, de csak egy adatunk van Weisz részvételéről. 1944. május 27-én Karel Fröhlich és Franz Weisz hegedű–zongora-szonátaestet adott. Műsoron szerepelt Bach A-dúr szonátája, Brahms G-dúr szonátája és Beethoven

c-moll szonátája. Négy hónappal később, 1944. szeptember 28-án, Weisz Ferenczet Auschwitzba szállították. Két nappal később, 1944. szeptember 30-án meggyilkolták.

ÚSTŘEDNÍ KARTOTÉKA — TRANSPORTY.

Osoby došlé do Terezína z různých území

Weisz Ferenc

rodná data *2. 8. 1893*

adresa před deportací

Deportace na východ: Číslo **Ek - 1486**

dne **28 IX. 1944**

(původní transportní číslo: *797 XXIV/2 -*)

Terezínből Auschwitzba

Gunter Demnig szobrász egy Stolpersteint, vagyis egy holokausztáldozatra emlékező bronz botlatókövet alkotott a Deurloostraat 74. ház előtt. Ez a ház volt Weisz utolsó otthona, innen hurcolták el.

A botlatókő elhelyezése a Deurloostraat 74. ház előtt

Gunter Demnig alkotta botlatókő

Az emlékeztető botlatókő szövege magyarul a következő: Itt élt Weisz Ferenc zenész. 1893-ban született, deportálták Westerborkba és Theresienstadba. 1944. szeptember 30-án meggyilkolták Auschwitzban.

Botlatókő közelről

Az előadás befejeztével elhangzott Weisz op. 2 számú szvitje Kassai István előadásában: I Traum – II Tanz – III Idylle – IV Arabeske.

Források: Budapesti Zsidó Hitközség (Anyakönyvi Hivatal). Nemzeti Zenede évkönyvek (1906-1914, 1918-1921). De Klerk, A. & Verkruijsen N.J. Azn, Ferenc (Franz) Weisz, Biographical details, Kaatsheuvel/Oostelbeers, May 2008. De Klerk, A. Ferenc (Franz) Weisz, Het Vervolg, March 2009. Nijsten, Henri, 'Alexander Borovsky en zijn assistent Franz Weisz', 42-51 oldal (tartalom jegyzék hibás: 50-54 lapszámot jelez), EPTA (European Piano Teachers Association), Piano Bulletin, Hollandia, 29. évfolyam, 2011-12. 7

További adatok: Annette de Klerk, pszichológus, amatőr zongorista és újságíró, Hollandia. Henri Nijsten, zongorista és kutató, Hollandia. Iván de Ploeg, Weisz Ferencz bátyjának unokája, Hollandia. Niek Verkruijsen AZN, Weisz Ferencz legfiatalabb növendéke (1938-tól 1943. május 25-ig), Hollandia.

Copyright © 2015 by [MW](#). Proudly powered by [MW](#)

[MusiciansWho](#) szíves engedélyével

* **Kőry Ágnes** zenei tanulmányait a Budapesti Bartók Béla Konzervatóriumban kezdte, egyetemi tanulmányait Londonban a Royal Academy of Music-on, valamint a University of London-on folytatta. Csellistaként számos területen folytatott zenetörténeti kutatásokat, úgy mint: a barokk vonós hangszerek, Bartók és Kodály élete és munkássága, Holokauszt és a magyar zeneszerzők. Kőry Ágnes a Béla Bartók Centre for Musicianship zenei központ alapító igazgatója, amely átfogó elméleti és gyakorlati képzést is biztosít muzsikusként számukra.